

Møde i Dansk Tegnsprogråd mandag d. 21. oktober 2019

Dagsorden for 2. møde 2019 kl. 10.00 – 12.00

Sted: Dansk Sprognævn, Adelsgade 119B, Bogense

1. Godkendelse af referat fra mødet den 4. marts 2019
2. Orientering om ny bemanning (THA)
3. Afdeling for Dansk Tegnsprogs aktivitetsplan for 2019 (JBN)
4. Økonomisk status for afdelingen (JBN)
5. Ordbog over Dansk Tegnsprog (EEP)
6. Forespørgsel fra Materialecentret om samarbejde
7. Juridiske termer – et svar fra Afdeling for Dansk Tegnsprog som måske kan anvendes bredere?
8. Orientering om status for undersøgelsen af dansk tegnsprogs status (LK, EEP, JBN)
9. Samarbejde med relevante interessegrupper og institutioner inden for tegnsprogsområdet i forlængelse af CFD's jubilæumskonference (JBN/AB)
10. Nordisk tegnsprogsnetværk (JBN)
11. Meddelelser
12. Eventuelt

Deltagere: Elisabeth Engberg-Pedersen (formand), Asger Bergmann (næstformand), Anette Thiesen (rådsmedlem), Jette Hedegaard Kristoffersen (rådsmedlem), Thomas Hestbæk Andersen (direktør for Dansk Sprognævn), Janne Boye Niemelä (medarbejder ved Afdeling for Dansk Tegnsprog), Anna Sofie Hartling (medarbejder ved Afdeling for Dansk Tegnsprog).

1. Godkendelse af referat fra mødet d. 4. marts 2019

Referatet blev – efter en revisionsrunde – udsendt på mail d. 21. marts 2019. Referatet vil derefter blive lagt på dsn.dk/tegnsprog.

Bilag til punkt 1:

- Referat fra sidste rådsmøde.

Kommentarer:

- EEP sagde at vi – snarere end at godkende referatet fra sidste rådsmøde – skulle følge op på nogle af punkterne i det.
- EEP spurgte til dialogmøderne (jf. kommentar under punkt 6 i sidste referat); JBN har holdt et dialogmøde. EEP spurgte om vi har talt med Center for Høretab i Fredericia, men det har vi ikke – det syntes EEP ville være en god idé.
- EEP spurgte til "Årets tegn" – har vi tænkt os at gøre noget ved det i år? (jf. kommentar under punkt 6 i sidste referat). THA sagde at Årets ord- og Årets tegn-arrangementerne nok

i år ikke kan slås sammen, men THA kan nævne i Klog på sprog-programmet hvad årets tegn er. Vi kan efterfølgende tale med DR-redaktionen om at slå dem sammen.

- EEP spurgte til de fire sprogtemaer – er JBN involveret i oversættelserne af dem? (jf. kommentar under punkt 7 i sidste referat). Det er hun.

2. Orientering om ny bemanning (THA)

THA fortalte at Anne Kjærgaard fratrådte sin stilling med udgangen af august, og Anna Sofie Hartling er kommet ind i stedet med én dag om ugen = 20 %. JBN's stilling er opgraderet til 80 %. Den ordning kører et halvt år – indtil april/maj – og så evaluerer vi. Det er midlertidigt fordi der til foråret bliver ansat en ny forsker i DSN, og det kan ændre på bemanningen. Omvendt var man nødt til at tage en hurtig beslutning så afdelingen ikke var i så voldsomt bemanningsunderskud det næste halve års tid.

3. Status for Afdeling for Dansk Tegnsprogs aktivitetsplan for 2019 (JBN)

Janne præsenterede status for afdelingens aktivitetsplan.

Bilag til punkt 3:

- Afdelingens aktivitetsplan for 2019.

Kommentarer:

- EEP spurgte til dialogmøderne. JBN foreslog at man i stedet lavede et kursus på Castberggård om dansk tegnsprog som kunne strække sig over fx otte torsdage, og hvor JBN stod for fx tre af gangene, og Castberggård for de andre fem. Både JHK og EEP gav udtryk for at de syntes at dialogmøderne er vigtigere, og at et kursus ville tage for lang tid og ikke ligge indenfor det der er rådets/afdelingens opgaver. Der var dog accept af at JBN nu bidrager til det planlagte kursus med information fra Afdelingens arbejde nogle få gange.
- JHK spurgte til konferencedeltagelse – om det ikke også kommer rådet til gode selv om JBN deltager i ordbogssammenhæng. Det var der enighed om at det gør.

4. Økonomisk status for afdelingen (JBN)

Janne præsenterede afdelingens økonomiske status.

Bilag til punkt 4:

- Budget for 2019.

Kommentarer:

- EEP spurgte til digitaliseringen. JBN fortalte at "opklipningen" er ved at være færdiggjort, men at vi mangler tilladelser fra ca. 200 speakere, så dem er afdelingen ved at indsamle nu. Thomas Troelsgård fra Ordbog over Dansk Tegnsprog har hjulpet os med søgefladen. THA nævnte at vi kører med for stort overskud som det er nu, og der skal fremover udarbejdes en aktivitetsplan der passer til bevillingen.
- THA fortalte at forskellen i de to kolonner under punktet personaleomkostninger først og fremmest skyldes den nye ferielov. Der vil nemlig komme en post vedrørende indbetaling

af feriepenge til en fond. Dette beløb kan først endelig beregnes pr. 31.12.2019 og skal evt. reguleres pr. 31.08.2020.

- EEP var enig i at det er nødvendigt med en bedre budgettilrettelæggelse, og nævnte at problemet med manglende afpasning af budget og bevilling muligvis skyldes at vi kun har to møder per år. Vi bør overveje at i hvert fald formand, næstformand, JBN, ASH og muligvis THA mødes tidligt i det nye år og udarbejder et budgetforslag.

5. Ordbog over Dansk Tegnsprog (EEP)

EEP fortalte at der er nedsat en styregruppe og styregruppens eneste formål er at skaffe penge til ordbogen. Kulturministeren bliver ved med at henvise til at socialministeren har meldt ud at de forsøger at finde penge. JHK spurgte om hvad KP bidrager med, og EEP fortalte at de har bidraget med 400.000 kr i år oven i de 800.000 kr fra satspuljemidlerne.

6. Forespørgsel fra Materialecentret om samarbejde (JBN)

Materialecentret har foreslået at Afdeling for Dansk Tegnsprog deltager i et såkaldt "Tegn Forum". Deltagerne i det forum kunne f.eks. være Dansk Sprognævn, DDL og Materialecentret. Forummet skulle mødes på Skype fx 6 gange om året og diskutere tegn ud fra gloselister som hver deltagende enhed havde rundsendt en uge inden Skypemødet. Forslaget er nærmere beskrevet i det medsendte bilag.

Bilag til punkt 6:

- Forespørgsel fra Materialecentret.

Kommentarer:

- Det blev aftalt at JBN skriver til Materialecentret og tilbyder at vi kan bidrage et par gange om året med hjælp til at finde ud af hvilke tegn der bruges indenfor afgrænsede områder som eksempelvis teori i forbindelse med kørekort. Det blev nævnt at det kommer til at tage for meget arbejdstid – både for JBN og afdelingens referencegruppe (som desuden hjælper på frivillig basis) – hvis vi skulle mødes med Materialecentret seks gange om året som de foreslår. EEP påpegede at formuleringen i Materialecentrets forslag "Vi skal ikke opfinde tegn" karambolerer med formuleringen om at formålet er at "videreudvikle dansk tegnsprog", og at man derfor bør slette det sidste. Det man videreudvikler, er understøttelsen af dansk tegnsprog. Det er ikke Afdelingens opgave at videreudvikle dansk tegnsprog ved at udvikle tegn.

7. Juridiske termer – et svar fra Afdeling for Dansk Tegnsprog som måske kan anvendes bredere (JBN)

Sommeren 2018 blev afdelingen spurgt om tegn for en række juridiske termer. For at besvare spørgsmålet arrangerede afdelingen et fokusgruppemøde med 3 deltagere hvor tegn for de forskellige termer blev diskuteret. Resultatet blev en liste på ca. 26 tegn for forskellige juridiske termer. Afdelingen ville gerne tilgængeliggøre tegnene for den bredere offentlighed da de kunne have relevans for andre. De kunne fx offentliggøres på dansktegnprog.dk. Der er link til hvert enkelt tegn i bilaget nedenfor.

Bilag til punkt 7:

- Svar på spørgsmål om juridiske termer.

Kommentarer:

- JBN fortalte at hun var inviteret til en times diskussion på et retstolkekursus i regi af tegnsprogstolkeuddannelsen, og nogle af deltagerne (tolkene) vil gerne have nogle lidt mere godkendte tegn på området. Tolkene havde givet udtryk for at de ønskede at rådet/afdelingen var mere proaktive i forhold til at få udbredt tegnene. EEP slog fast at vi på ingen måde kan godkende tegn; vi kan give tolkene listen med tegnene, og så er det op til dem at begynde at bruge tegnene. Det blev aftalt at listen bliver lagt op på hjemmesiden med en forklaring om deres status.

8. Orientering om status for Danske Døves Landsforbunds handleplan for dansk tegnsprog og for undersøgelsen af dansk tegnsprogs status (LK, EEP, JBN)

JBN oplyste at Danske Døves Landsforbund (DDL) har planer om at udarbejde en handleplan for dansk tegnsprog. Lars Knudsen fra DDL var syg og sendte afbud til dette møde.

Kommentarer:

- JBN og ASH tager kontakt til Epinion og undersøger hvor meget undersøgelse vi kan få for de penge der resterer på årets budget. Udgangspunktet er den kvantitative del af EEP's forslag. Undersøgelsen kan bidrage til at skabe opmærksomhed om dansk tegnsprog og fastslå over for bl.a. politikere at dansk tegnsprog ikke er lige ved at dø ud. Det er det første skridt. EEP har planer om en mere kvalitativ undersøgelse af kommunikationen mellem børnene på Fredericiaskolen med start efteråret 2020.

9. Samarbejde med relevante interessegrupper og institutioner indenfor tegnsprogsområdet (JBN/AB)

JBN og AB deltog i CFD's jubilæumskonference den 2. oktober hvor CFD's fremtid blev drøftet, bl.a. med tanke på at målgruppen muligvis vil ændre sig. Skal dansk tegnsprog fortsat være i centrum i deres tilbud? På konferencen fik man en fornemmelse af at folk efterlyser samarbejde om dansk tegnsprog på tværs af forskellige organisationer og institutioner.

Kommentarer:

- Det blev aftalt at vi i foråret 2020 holder et dialogmøde (i stil med det der blev holdt da Afdeling for Dansk Tegnsprog åbnede) for alle interessenter og samarbejdsinstitutioner hvor vi taler om dansk tegnsprogs status og fortæller om hvad vi har lavet og opnået i afdelingen siden begyndelsen. AB nævnte at døvesamfundet er blevet meget opdelt i forhold til hvad det var tidligere. EEP påpegede at det ikke er vores opgave at gøre noget ved det. JHK nævnte at vi kan bringe døve og de forskellige institutioner sammen og så håbe på at det har som sideeffekt at døve samles mere.

10. Nordisk tegnsprogsnetværk (JBN)

Vi har formandskabet for Nordisk tegnsprogsnetværk (NTN) i 2020, så det betyder at Afdeling for Dansk Tegnsprog står for det administrative for NTN's aktiviteter i den nævnte periode.

Desuden har NTN aftalt at udføre følgende aktiviteter i perioden 2019 – 2021 med midlerne fra Nordisk Ministerråd:

2019/2020: Forskningsoversigt over nordiske børn og unges adgang til tegnsprog

2020: Sprogteknologi (deltagelse i Nordisk sprogkonference i Oslo august 2020)

2020/2021: Nordisk tegnsprogskampagne (Afdeling for Dansk Tegnsprog står for udarbejdelse af en ansøgning til Nordplus)

2022: Sproglig variation (Det svenske sprogudvalg udvikler et koncept for temaet)

Tegnsprogskampagnen er på tegnebrættet. Der er aftalt et nordisk skypemøde den 12. december 2019 om kampagnens indhold. Deadline for ansøgning til Nordplus er 1. februar 2020.

Bilag til punkt 10

- Projektbeskrivelse af "Kunnskapsoppsummering om nordiska barn og unges tilganger til tegnspråk".

Kommentarer:

- JBN og ASH er klar til at tage den ekstra arbejdsopgave på sig
- JBN bad rådet komme med ideer til hvad den nordiske tegnsprogskampagne skal bestå af. Om nogle uger mødes afdelingen med DDL for at få input og ideer.

11. Meddelelser

- Orientering om "EU research funding: mobile applications translating between speech and sign languages" (link: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/ict-57-2020>) (JBN).

Kommentarer:

- JBN nævnte at der er mange penge der kan søges i denne pulje, men EEP påpegede at der mangler dels kvalificerede personer til at udføre den slags arbejde, dels forskning i og viden om dansk tegnsprog for at kunne lave maskinoversættelser. Fx ved vi ikke ret meget om hvordan man laver ledsætninger på dansk tegnsprog, og det betyder noget i forhold til annoteringen – vi kan ikke annotere med henblik på sætningsanalyse uden mere viden om dansk tegnsprog.

JHK var enig og sagde at vi foreløbig kun har lavet en flad annotering til brug for søgning af ord til ordbogen, og for at lave den dybe annotering er vi nødt til at have mere viden.

JBN spurgte om EEP tænkte på at et ph.d.-stipendium kunne være vejen til mere forskning og derigennem mere viden om dansk tegnsprog. EEP nævnte at hun er bekymret for at der vil mangle kvalificerede ansøgere. JBN nævnte at det kunne være en fra udlandet. JHK nævnte at det er værd at forsøge at slå et ph.d.-stipendium op hvis muligheden byder sig, og at det bestemt er muligt at se ud over Danmarks grænser efter kvalificerede ansøgere.

12. Eventuelt

Kommentarer:

- EEP foreslog at vi holder flere end to møder om året, og at de skal foregå tættere på København. Det første på året kunne eventuelt blot være et møde mellem formandskabet og Afdelingen.